

Görgy Utcai Óvoda Tehetségsegítő Munkája

*„ Vegyétek észre, ha egy
gyerek különleges,
nem azért különleges,
mert külön akar lenni,
hanem azért, mert nem tud
más lenni.”*

/Szabó Magda/

I. Helyzetelemzés:

A Görgey Utcai Óvoda Debrecenben, egy lakótelep és egy kertvárosi rész találkozásánál helyezkedik el. Az épületben nyolc csoportszoba található, ahol 220 gyermek neveléséről és fejlesztéséről gondoskodunk.

A munkánk során, a korai életszakaszban is sokszor felfigyeltünk olyan gyerekekre, akik az átlagosnál jobb adottsággal rendelkeztek, nagyon motiváltak és ebből adódóan kitartóan hosszú ideig képesek voltak egy adott területtel foglalkozni. Éppen ezért Óvodai Nevelési Programunkban kiemelt területként kezeljük a „tehetségcsírák” felismerését, tehetségük továbbfejlesztését, kibontakoztatását.

Intézményünk 2013. augusztus 1-től regisztrált Tehetséggondozóként működik. A kreatív és innovatív pedagógus közösségünk módszertani ismereteinek gazdagítása érdekében a 2016/17-es nevelési évben létrehoztunk egy Tehetséggondozó munkaközösséget. Célul tűztük ki:

- a tehetséggondozás elméleti alapjainak áttekintését,
- Tehetséggondozó műhelyek kialakítását- az óvodáskorú gyerekek tehetséggondozását segítő gazdagító, dúsító program kidolgozását.

Belső szakmai továbbképzések keretében Dr. Mező Ferenc főiskolai docens és a Kocka Kör elnöke, valamint Szilágyi Ildikó tehetségfejlesztési szakértő, a Magyar Tehetséggondozó Társaság Tanácsadó Testületének tagja (Óvodai Szekció vezető) és a MATEHETSZ szaktanácsadója segítette gyakorlati munkánkat.

A folyamatos szakmai megújulást szem előtt tartva 2018. januárjában **„Tehetségek Magyarországa” című kiemelt projekt keretében** sikeres pályázatot nyújtottunk be. A nevelőtestület számára egy ingyenes 10 órás továbbképzésre volt lehetőségünk „Egyéni fejlesztő programok a tehetséggondozásban” címmel. Az előadást Dr. Habil. Dávid Imre, A Debreceni Egyetem Pszichológiai tanszékének vezetője tartotta.

Áldozatos munkánknak köszönhetően 2018. szeptemberében két Tehetségműhely elindítására nyílt lehetőségünk. Ezekbe a műhelyekbe 8-14 gyermek jár, őket az óvodapedagógusok megfigyelései alapján azonosítjuk óvodai szinten, az 5-6-7 éves korú gyermekek közül.

Megfigyeléseinket kiterjesztettük az óvodában lévő külön foglalkozásokon résztvevő tehetségígéreték felfedezésére is.

Szülői értekezletet tartottunk a „tehetségcsírák”szülei részére, ahol tájékoztatást adtunk a tehetséggondozás fontosságáról, valamint igény szerint tanácsadást adunk a szülők, illetve a kollégák számára. A nevelési év végén értékelést készítünk a fejlesztés eredményeiről.

Az óvodás korú gyerekek tehetséggondozását újszerű, innovatív törekvésnek tartjuk óvodánkban. Folyamatos és együttműködő munkánkkal nagyon sok induló lépést megtettünk az első tehetségműhelyünk kialakításához, azonban nagyon sok munka vár még ránk, annak érdekében, hogy elősegítsük és esélyt adjunk a gyermekekben rejlő tehetségek kibontakoztatásának.

II. A Görgey Utcai óvoda Tehetségsegítő programja

II/1. A tehetség fogalma, összetevői:

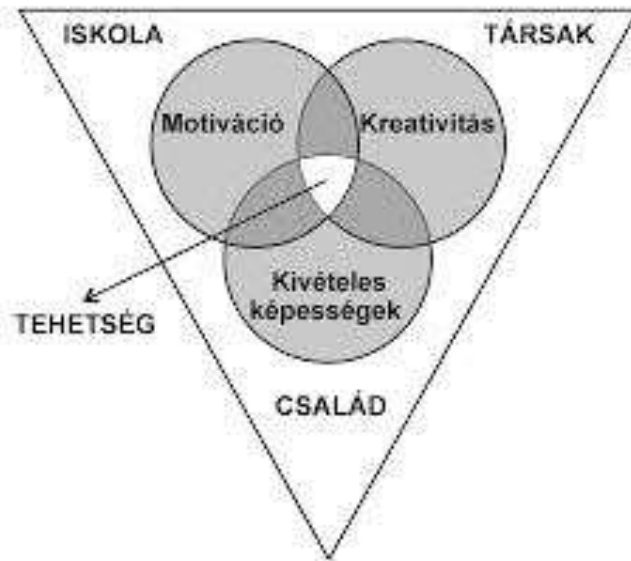
A tehetség fogalma:

Nevelőtestületünk a szakirodalom tudatos olvasása és tanulmányozása során számos kutatót és mélyreható elméletet talált, amely a tehetség fogalmának meghatározásával foglalkozik. Az alapos vizsgálatokból kitűnik, hogy a tehetség fogalma időről időre változik, így nincs egységes, mindenki által elfogadott fogalom-meghatározás.

A jelentős tehetségelméletekből mi mégis kiemelhetjük Harsányi István klasszikus meghatározását, mely szerint: „Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.” (Harsányi 1988., 21. oldal)

A tehetség összetevői:

A tehetséget leíró modellek sokfélesége szerteágazó. Az óvodai tehetségazonosítás során az egyik leggyakrabban alkalmazott tehetségkonceptió: Mönks-Renzulli komplex többtényezős tehetségmodellje. A tehetséges egyénre jellemző viselkedés három tényező egységéből jön létre. Mönks megfogalmazása szerint „A tehetség három személyiségjegy interakciójából jön létre. Ennek a három jegynek (motiváció, kreativitás, kivételes képességek) az egészséges fejlődéshez megértő, támogató társadalmi környezetre van szükség (család, iskola, társak). Más szóval: a hat faktor pozitív interakciója a tehetség megjelenésének előfeltétele.” (Mönks és Knoers, 1997, 192. old. idézi Balogh, 2004, 31.old.)

Összetevő:

Átlag feletti képességek:

- kiemelkedő gondolkodás, kognitív képességek
- kiváló emlékezet és kommunikációs készség,
- rendkívüli teljesítmény a logikai feladatokban, valamint a téri geometriai feladatok magas szintű megoldása,
- különleges képességek
- rugalmas helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség, aklimatizálódás,
- problémafelvető gondolkodás,
- irányított, precíz információfeldolgozás, adatrendszerzés
- differenciálás és rangsorolás.

Kreativitás:

- átlagostól eltérő, könnyen irányítható gondolkodás,
- új típusú problémamegoldások, többféle variációs lehetőségek kitalálása,
- az újszerű, hétköznapiól eltérő feladatok iránti kíváncsiság,
- sokoldalú érdeklődés,

- határok feszegetése, nonkonformizmus,
- a komfortzónán kívüli szituációkban való alkalmazkodás, humorérzék.

Feladat iránti elkötelezettség (motiváció):

- képesség a bevonódásra és az elhivatott feladatvégzésre,
- egyes területeken kiemelkedő mennyiségű, rendszerezett lexikális tudás,
- elkötelezettség, tántoríthatatlanság, akár a környezet véleményével ellentétesen is,
- belülről fakadó nyitottság, belső törekvés az eredmények elérésére,
- stabil énkép, magabiztosság, önmagunkban való hit,
- kihívások állítása egy kiválasztott területen,
- a cselekedeteink, tetteink folyamatos mérlegelése, külső személyek véleményének vizsgálata. (Csák Sándor: Tehetség, 2010.)

A motiváción, a kreativitáson és kivételes képességeken túl a *környezeti tényezőket* is hangsúlyozza, ami nélkül a tehetséges gyerekek fejlesztése elképzelhetetlen.

A *családnak* nagyon nagy szerepe van a tehetséges gyerekek életében. Fontos a kiegyensúlyozott családi légkör, amelyben szabadon kifejezheti magát, s tehetségét kibontakoztathatja. Ehhez az *iskola* adja a szakszerű fejlesztést. A pedagógus kapukat nyit a tehetség felfedezésében és fejlesztésében is. Ha az intézmény vezetése tisztában van a tehetséggondozás, tehetségfejlesztés jelentőségével, az egész nevelőtestület szemlélete pozitívvá változik. A harmadik társadalmi elem a *társak* szerepe. A hasonló szinten fejlődő kortársak együttműködésre tanítanak. Az eltérő gondolkodású gyerekek gátolhatják a tehetségesek kibontakozását, ami nem megfelelő teljesítményhez és személyiségük megváltozásához is vezethet. (Mönks, 1985., idézi: Balogh, 2004.)

II/2. Tehetséggondozásunk célja, feladatai:

Célja:

Ebben a korai életszakaszban is sokszor felfigyelhetünk olyan gyerekekre, akik az átlagosnál jobb adottságokkal rendelkeznek, nagyon motiváltak és ebből adódóan kitartóan hosszú ideig képesek egy adott területtel foglalkozni. Ezeket a gyerekeket tehetségígéreteknek nevezzük.

Éppen ezért az óvodai tehetséggondozásunk legfontosabb *célkitűzése* :

- a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése /a tehetségígéretes elhallódásának megakadályozása/,
- a kiválóan kreatív tehetségígéretes gyermekek további gondozása gazdagító program keretében,
- a kiemelkedő képességű gyermek erős oldalának tovább erősítése, gyenge területeinek fejlesztése,
- elfogadó, támogató, szeretetteljes légkör biztosítása.

Az óvodánk feladatai:

- sokféle tevékenység felkínálása, ezzel segítve a gyermekeket érdeklődési irányaik megismerésében
- egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés
- a gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése
- partneri kapcsolat tehetségfejlesztési szakértővel a tehetséges gyermek fejlesztésének érdekében
- a szülők tájékoztatása és megnyerése a közös munka érdekében
- segítségadás a szülőknek, a gyermeknek megfelelő iskola kiválasztásában
- a tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel.

Az óvodai nevelés elsődleges tevékenysége a játék. Így a tehetségcsírák adottságainak megfigyelését, azonosítását, majdan képességeik fejlesztését *a játékos tevékenységek* sorozatában valósíthatjuk meg a legjobban.

II/3. A gyermekek kiválasztásának folyamata:

Azonosítás:

Az óvoda 3-7 éves korú gyerekekkel foglalkozik, akiknek itt kezdődik el az adottságaiknak kibontakoztatása, tanulás iránti érdeklődésüknek felkeltése. „Óvodáskorban elsősorban tehetségígéretekéről, a gyerekek tehetség csíráiról beszélhetünk.” (Révész, 1918., 38. old. id.: Nagy, 2012., 19. old.) Ha ezeket idejében felismerjük, már óvodás kortól fejleszteni tudjuk. A tehetséggondozás nagy átgondolást igénylő mechanizmusa az, hogy hogyan lehet felismerni a tehetségígéretes gyerekeket az óvodások körében. Ez a feladat átgondolt, körültekintő munkát igényel tőlünk, óvodapedagógusoktól. A mindennapokban folyamatosan együtt tevékenykedünk a gyerekekkel, így lehetőségünk van megfigyelések végzésére, hogy az általános és specifikus adottságokat feltérképezzék. Óvodánkban 5-7 éves korú gyermekek körében végezzük a „tehetségcsírák” azonosítását, mely a **megfigyelés módszerével** történik. A megfigyeléseink során nagy figyelmet fordítunk a gyerekek mozgásfejlettségére, finommotorikájára, értelmi képességeire, logikus gondolkodására, nyelvi kifejező képességére, kreativitására, motivációs szintjére, valamint szociális érettségére. A megfigyelési tapasztalatokat egy **„Megfigyelési szempontok a gyermek érdeklődési területének megállapításához, valamint speciális adottságainak felfedezéséhez a Gardner-i tehetségterületek figyelembevételével”** című személyiséglapon rögzítjük (melléklet). Ezt a szempontsört team- munkában a tehetséggondozó munkaközösség keretein belül készítettük el. Alapul vettük a Nagy Jenőné által készített szempontsört (Nagy Jenőné: Tehetségígéretek gondozásának elmélete és gyakorlata, 2012., 142. oldal), ezt azonban az óvodánk szellemiségéhez adaptáltuk.

A beazonosított „tehetségcsírákat” a szülőkkel és a csoportban dolgozó óvodapedagógusokkal egyeztetve ajánljuk a legmegfelelőbb tehetségműhelybe, ahol nyitottságot és átjárhatóságot biztosítunk.

A megítélésünket segíti:

- A gyermekek egyéni fejlődési naplója (részképesség mérések, kreativitás mérés-Torrence-körök)
- A szülők véleménye és jelzései,

- Gyermeki produktumok,
- Pszichológus, fejlesztőpedagógus által végzett megfigyelések, mérések.

Megbízható eredményt- éppen ezért- csak akkor kapunk, ha a gyerekekkel foglalkozó összes felnőtt tapasztalatait figyelembe vesszük.

Beválogatás:

A megfigyelési szempontok kitöltése alapján, a csoportos óvónő javaslatot tesz, hogy a gyermek melyik tehetségműhelybe kerüljön be. Ezen tehetségígéretetek közül választja ki a tehetségműhely vezetője a legígéretesebb gyerekeket. Segítségére van egy beválogatási szempontsor (2-3. melléklet), így akire a listában szereplő tulajdonságok többsége jellemző, bekerülhet a gazdagító programba. Ez azonban akkor válik véglegessé, ha szülei erről, a nevelési év elején megtartott tehetséggondozásról szóló szülői értekezleten nyilatkoztak. A szeptember végén megtartott szülői tájékoztatón bemutatkoznak a tehetségműhelyek vezetői, valamint a tehetség-koordinátor. Ők ismertetik a résztvevőkkel a beválogatás szempontjait, a fejlesztési lehetőségeket és a játékos, gazdagító, dúsító foglalkozások célját, feladatait, időtartamát.

Fontosnak tartjuk, hogy az egész nevelési év során folyamatosan kapcsolódhassanak be a gyerekek a tehetséggondozó programba.

Ugyanakkor azt is szem előtt tartjuk, hogy felkínáljuk a választás lehetőségét, így a gyerekek szabadon dönthetnek arról, hogy részt kívánnak-e venni a foglalkozásokon.

A kiválasztás után a csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a tehetségműhelyek vezetői megbeszélést tartanak, ahol alkalmuk nyílik megbeszélni a gyermekekről minden olyan információt, amelyek a fejlesztés szempontjából fontosak lehetnek. Ez a kapcsolattartás és információ áramlás az egész év során megfigyelhető, így mindenki képet kaphat a gyermekek fejlődéséről és az esetleges gondokról.

Kapcsolattartás a szülőkkel:

A szülőket minden év szeptember 20-ig **értesítjük**, hogy gyermekét melyik tehetségműhelybe javasoljuk. Október első hetében **szülői értekezletet** tartunk, ahol tájékoztatást kapnak az óvodánk Tehetséggondozó Programjáról.

Abban az esetben, ha valamely gyermek nem szerepelt az óvónők ajánlásában, de a szülő jelzi, hogy a véleménye szerint a gyermeke tehetségjeleket mutat, **fogadóóra** keretében egyeztetünk a gyermek részvételéről a tehetséggondozásban.

Folyamatos **kapcsolattartás és konzultáció** jellemzi a munkánkat, mind a szülők, mind az óvodapedagógusok és a műhelyvezetők között.

A szülők nyílt napokon, **bemutatókon, fellépések alkalmával** betekintést nyerhetnek a tehetségműhelyek munkájába, majd **év végi értékelést** kapnak, majd nyomon követés időszakában oklevél másolatokat hoznak be.

Tanácsadás:

Óvodánk Tehetséggondozó Programjának kialakításához és a tehetségműhelyek létrehozásához, a tehetséggondozásban jártas szakemberek tanácsadását vettük igénybe. Első alkalommal **Dr. Merő Ferenc főiskolai docens nyújtott a nevelő testületünk számára** elméleti segítséget. Szakmai fejlődésünk érdekében a következő részterületeket emelte ki előadásában:

- a tehetség értelmezését óvodáskorban,
- az óvodai tehetséggondozás folyamatát.

A szakmai nap nagy segítséget jelentett számunkra a következő időszak feladatainak meghatározásában.

Az elméleti alapok elsajátítása után a gyakorlati élet tapasztalataival rendelkező pedagógus is segítséget nyújtott számunkra. Szilágyi Ildikó **óvodapedagógus, tehetségfejlesztő–szakértő** tartott óvodánkba tehetségtanácsadást.

Az előadása során beszélt a tehetséges gyerekek beazonosítása, beválogatása, illetve gondozása előtt felmerülő kérdésekről, a tehetségre utaló jellemzőkről, az óvoda és a szülők szerepéről, felelősségéről, valamint a foglalkozások felépítéséről és a leggyakoribb nehézséget okozó tényezőkről.

A nevelőtestület számára nyújtott tanácsadás mellett a Tehetségpont Akkreditáció folyamatában is aktívan közreműködött.

A gyakorlati munka elindításakor a nevelőtestület számára **az óvodánk tehetség-koordinátora** tehetségsegítő tevékenységünk helyzetelemzését mutatta be. A PPT-vel prezentált tanácsadás során összefoglalta az eddig megtett lépéseket és a ránk váró feladatokat.

A szülőket a nevelési év kezdetén tartott szülői értekezleten ismertettük meg a tehetséggondozás kiemelt feladataival.

II/ 4. A tehetségsegítés tartalma:

A sikeres tehetséggondozási gyakorlatok egyszerre alkalmazzák az integráló és az elkülönítő elemeket, s a fejlesztést kiterjesztik minden gyerekre, ezért óvodánkban a tehetségcsírák egyéni tehetséggondozása két módon valósítjuk meg:

- ❖ a gyerekek csoportszobájában, a mindennapi tevékenységekbe ágyazottan (3-4-5 éves gyerekek),
- ❖ tehetségműhelyekben (6-7 éves gyerekek).

Saját óvodai csoportban zajló tehetséggondozás:

Az óvodai élet során a tehetségígéretes gyermekek a csoportjaikban játszanak és tevékenykednek. Az egyéni tehetséggondozás a játéktevékenységek által valósítható meg a leghatékonyabban, mivel a játék az óvodáskorú gyerek alapvető szükséglete, spontán, szabad tevékenysége, örömforrása. A gyermek a játékában rengeteg információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről. Az óvodapedagógus feladata, hogy elfogadó, szeretetteljes, nyugodt légkört alakítson ki, valamint komplex ismeretek nyújtásával tovább

erősítse erős oldalukat, fejlessze gyenge területeiket. Így a kiválóan kreatív gyerekeknek lehetőségük nyílik a tudásuk és a képességeik gyakorlati alkalmazására.

Az óvodai tehetségcsírák gondozását - ezen elveket magába foglaló- projekt módszer segíti a leghatékonyabban. A sokszínű témákat és tevékenységeket biztosító projektek megvalósítása során kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyerekek felfedezésére, személyiségük optimális fejlesztésére nyílik lehetőség, mivel egy-egy téma körüljárása, több műveltségi területet is összeköt, komplex ismereteket igényel. A tevékenységi formák logikusan illeszthetők bele a projektek folyamatába. Az óvodás gyermek számára nem a formális gondolkodás szükségletei szerint kell az ismeretanyagot elrendezni, hanem az élethelyzetekből származó gyermeki tapasztalatokat kell összefogni. Az életszerű témák segítik a szenzoros, percepcióos pszichomotoros fejlődést, vagyis a konkrét gyermeki tapasztalást. A projektek mindig tartalmaznak választási lehetőségeket, így hasznosítják az egyéni érdeklődés motivációs erejét. A gyakorlati jelleg egyéni ütemet, önállóságot, kreativitást tesz lehetővé. Az együttes tapasztalás, mely a nevelés fontos része, a projekt módszerben nem öncélúan valósul meg, hanem a közös munkamegosztás szüksége kívánja meg.

Tehetségműhelyekben zajló tehetségsegítő programok:

Idősebb korban a felkínált gazdagító, dúsító foglalkozásokon vehetnek részt a tehetségígéretes gyermekek. Az átlagosat meghaladó értelmi fejlettséggel, alkotóképességgel és motivációval rendelkező tehetségcsírákat, játékos tevékenységeken keresztül, differenciáló, kiscsoportos foglalkozásokon fejlesztjük, ahol széleskörű érdeklődési területüket kielégítjük, illetve tovább bővítjük. A gazdagító, dúsító műhelyekbe az 5-6-7 éves gyerekek járnak. Az egyéni odafigyelés csak akkor valósítható meg, ha a csoportok kis létszámúak, ez minimum 6, maximum 14 főt jelent. A gyerekeket több óvodai csoportból válogatjuk össze. A nevelési év során heti egy alkalommal történik a tehetségígéretes gyerekek gondozása.

Óvodánkban jelenleg négy, 30 órás tehetségműhely működik. Ebből kettő az 2018/2019-es nevelési évben indult útjára, majd minden évben egy-egy területtel gazdagodtunk.

1, Zenei tehetségterület- „Hangoló” Tehetségműhely:

Célja:

Az átlagon felüli zenei képességekkel és kreativitással rendelkező gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának formálása; zenei képességterületek hatékony fejlesztése. Közös éneklés, együtt játszás öröme által a dallam, ritmus, mozgás szépségének felfedeztetése, a zenei érdeklődés felkeltése. Ismerkedjenek meg zenekarokban használt egyszerű és különleges hangszerekkel. Nyertjenek bepillantást a hangszerkészítés, hangszerjavítás rejtelmeibe.

Feladatai:

- A tehetségigéretes gyermekek felismerése és zenei készségeik fejlesztésének segítése, kibontakoztatása
- Szép, tiszta éneklés elősegítése
- Hangmagasság iránti érzék fejlesztése
 - Magas és mély hang különbsége
- Dinamikai érzék fejlesztése
 - Halk és hangos közötti különbség
- Hangszínérzék fejlesztése
- Belső hallás fejlesztése
 - Dallambújtatás
- Metrum érzék, egyenletes lüktetés fejlesztése
- Ritmusérzék fejlesztése
- Az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása
- Tempóérzékelés
- Mozgáskultúra, tánc fejlesztése
- Zenei formaérzék fejlesztése
- Zenei alkotókészség fejlesztése
 - Mondókák dallamosítása
 - Kreatív ötletek adása a kérdés- felelet játékokban

- Egyszerű „kétszólamúság” elősegítése
- Ismerkedés ütős, fúvós, billentyűs hangszerek neveivel és használatukkal külső helyszíneken (Muzsikás Péter, Berkenye együttes, Cornett Hangszerbolt, Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar)
- A Cornett Hangszerbolt hangszerkészítő, hangszerjavító műhelyének meglátogatása

A foglalkozásokat vezeti: Holikné Oláh Mónika.

A foglalkozások hetente egy alkalommal, pihenő időben kerülnek megtartásra.

A csoport létszáma: 14fő.

2, Testi- kineztetikus tehetségterület, Népi mozgásos játékok-

„Aprócskák tánca” Tehetségműhely:

Célja:

A néptánc tehetségműhely foglalkozásainak elsődleges célja a hagyományok megismerése, ápolása. A néphagyományokon alapuló játékos, táncos nevelés és mozgáskultúra megalapozása. A gyermekek mozgásigényének a kielégítése a harmonikus, összerendezett mozgás kialakítása, egymásra figyelés képességének fejlesztése. Közös éneklés, együtt játszás öröme által a dallam, ritmus, mozgás szépségének felfedeztetése, a zenei érdeklődés felkeltése. Különböző készségek, képességek fejlesztése a játékok során a megfelelő légkör megteremtésével. A játék alatt tanuljanak meg egymáshoz alkalmazkodni, kapcsolatokat teremteni egymással. Tanuljanak meg együtt játszani, együtt mozogni.

Feladatai:

- A tehetségígéretes gyerekek felismerése és segítése.
- A magyar népi játékok gazdag és változatos világán keresztül érdeklődésük felkeltése a népi kultúra iránt.
- Néptáncaink gyerekek lábára igazított egyszerű változatainak megismertetése.
- Népdalok, népi játékok, olyan dalos játékok megismertetése melyek az óvodai nevelésben nem szerepelnek, melyek által különböző szokásokat sajátítanak el, amelyek által formálódik személyiségük valamint általuk fejlődnek különböző készségei illetve képességei.
- Mozgáskultúra fejlesztése

- Ritmusérzék fejlesztése
- Egyenletes lüktetés
- Tempó érzékelés fejlesztése
- Szabálytudat erősítése

A foglalkozásokat vezeti: Gombosné Márton Gabriella

A foglalkozások hetente egy alkalommal, pihenő időben kerülnek megtartásra.

A csoport létszáma: 14 fő.

3. „Meseerdő, meseház” Tehetségműhely

Célja:

- a mese fő erkölcsi mondanivalójának kidomborítása
- élménynyújtás
- érték közvetítés
- ízlésformálás
- anyanyelvi kifejező készség fejlesztése
- a feldolgozás során érzelmek átélése, kibontakoztatása

Feladata:

- elfogadó, inspiráló légkör kialakítása
- a gyermek személyiségének támogatása, fejlesztése a mesék által
- a gyermek fantáziájának, kreativitásának, képzeletének fejlesztése a mesék feldolgozása során (díszlet, bábok...), illetve az előadásmódban (kommunikáció, metakommunikáció, szabad önkifejezés, kooperatív együttműködés)
- a befogadó képesség, nyitottság, érdeklődés, kíváncsiság fokozása
- belső képek gazdagítása
- kitartás, feladattartás fejlesztése
- együttműködő képesség, tolerancia kialakítása

A foglalkozásokat vezeti: Szabó Éva

A foglalkozások hetente egy alkalommal, csütörtökön 11,30 -tól kerülnek megtartásra.

A csoport létszáma: 8 fő

4. „Szivárvány cseppek” Téri-vizuális Tehetségműhely

Célja:

A gyermekek élmény és fantázia világának, képzeletének, kreativitásának, képi, térbeli szabad önkifejezése, kibontakoztatása, továbbfejlesztése. A szépség iránti vonzódás, igényesség és értékelő képesség kialakítása, a természet szépségeinek megfigyeltetése. Természetes anyagok és népi kismesterségek megismertetése. A képi-plasztikai kifejező, ábrázoló, konstruáló képesség valamint látásmód megalapozása, színesítése és gazdagítása újszerű technikák alkalmazásával.

Feladatai:

- olyan feltételek megteremtése, ahol a gyermekek jól érzik magukat, szívesen vesznek részt a tevékenységekben, s mely hozzájárul személyiségük harmonikus fejlődéséhez
- a gyermekek megismertetése az új eszközök használatával, a különböző anyagokkal, technikai alapelemekkel
- az alkotás öröméhez való eljutás
- az ábrázoló tevékenységhez szükséges készségek alakítása, fejlesztése
- a szem-kéz és finommotoros koordináció fejlesztése
- a megismerő, befogadó képesség, nyitottság, érdeklődés és kíváncsiság fokozása
- gondolkodás, összehasonlítás, lényegkiemelés, ok-okozati összefüggések feltárása problémamegoldó képesség fejlesztése
- a gyermekek valamennyi alkotásának értéként való kezelése, a konstruktív véleménynyilvánítás kialakítása
- a több érzékszervre ható ingereken keresztül a belső képek gazdagítása (látás, hallás, tapintás, szaglás, ízlelés)
- a gyermeki kreativitás ösztönzése, motiválása, kitartás, feladattartás fejlesztése
- feladatok iránti elkötelezettség, együttműködő képesség, tolerancia kialakítása
- szülők tájékoztatása, egyetértése, bevonása
- kiállításokon, rajzpályázatokon való részvétel.

A foglalkozásokat vezeti: Katona Edit

A foglalkozások hetente egy alkalommal kerülnek megtartásra.

A csoport létszáma: 8 fő

Szervezeti keretek a tehetségműhelyekben:

A tehetségműhelyek évi 30 órában foglalkoztatja a gyerekeket. Heti egyszeri foglalkozások, kb. 30-35 perces időtartamban, átlagosan 8-14 fővel működnek. Egy- egy műhelyvezető óvodapedagógus és egy dajka, esetenként pedagógiai asszisztens koordinálásával.

A nevelési év elején a tematika kidolgozására kerül sor, a célok és az alapelvek figyelembe vételével, differenciáltan a gyerekekre szabottan. Tartalmában és a személyiségfejlesztés és a képességfejlesztés területén is komplexitásra törekszünk.

A tehetségműhelyek olyan helyzeteket teremtenek, ahol a gyerekek hasonló képességű gyerekekkel találkozhatnak, új barátokra lelhetnek, s olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagodhatnak, amelyek képességeiket tovább fejleszthetik.

A foglalkozások hatásvizsgálatát minden tevékenység megtartása után a tehetségműhely vezető pedagógusok a „**Hatásvizsgálat eredményeinek összegzése**” című táblázatban rögzítik, mely a tevékenységi napló részét képezi.

II/5. Tehetségígéretek után követésének kialakítása:

Az általános iskolát megkezdő tehetségígéretes gyermekek után követését az alábbi táblázat alapján képzeljük el:

Tehetséggondozó programból kikerülő gyermekek nyomon követése az alapfokú oktatásban				
Név	Iskola	Tagozat	Tehetségfejlesztő programban részt vesz Igen/Nem	Eredmények, sikerek

III. A tehetséggondozáshoz kapcsolódó egyéb programok, események:

➤ Szüreti mulatság:

Intézményünkben a Szüreti Mulatság alkalmával minden szeptemberben lehetőséget biztosítunk tehetségígéretes gyermekeink számára, hogy a szülők és vendégek előtt bemutatkozhasanak.

Különböző vizuális technikákat és kézműves tevékenységeket próbálhatnak ki együtt. Sok–sok egyéni megoldási lehetőséget biztosítva és tárva eléjük. Nem utolsó sorban pedig az együtt alkotás örömét kell még hangsúlyoznunk.

A „Hangoló” tehetségműhely gyermekei vidám, hangszerekkel kísért előadással kedveskednek a vendégeknek. Ezt követően az „Aprócskák Tánca” tehetségműhely résztvevői egy rövid bemutatkozás után táncházba invitálják az érdeklődőket.

Vendégül látjuk régi tehetségeinket is, így már többször lehetőségünk volt, a Salsa-táncstúdió táncosait fogadni.

Eddig minden évről elmondható, hogy kellemes hangulatú délutáni kikapcsolódáson vehetnek részt gyermekek és szüleik, pedagógus kollégák és a technikai dolgozóink egyaránt. Célunk, a rendezvénnel, hogy erősítsük a szülők-gyermek, pedagógus-szülők, gyerekek-gyerekek közötti kapcsolatot. A különböző csoportokba járó gyermekek szülei között baráti kapcsolatot igyekszünk kialakítani.

➤ Télapó ünnepség- bölcsőde

A nagycsoportosok minden évben ellátogatnak a szomszédos bölcsődébe és egy kis műsorral kedveskednek a kicsiknek. Ez már hagyomány nálunk. Ebben vesznek részt a „Hangoló” tehetségműhely tagjai is. Minden bölcsődei csoportban előadják műsorukat.

➤ Télapó ünnepség az óvodában

A „Hangoló” tehetségműhely gyermekei az óvodánkba járó gyerekeknek is kedveskednek egy kis Télapó műsorral. A bölcsődei műsorral ellentétben itt már ennek a korosztálynak megfelelő dalanyagból választunk. Játékos, utánzó mozdulatokkal, sokféle hangszer használatával (zenei háromszög, dob, száncsengő, csengő, körxilofon, rumbatojás, kasztanyetta, kitt-katt, csörgőkarika). Ez az ünnepi esemény megfelelő tere az egyenletes lüktetés, a ritmus kihangsúlyozására a

hangszerek alkalmazásával. Megjelenik az egyéni éneklés, az egyszerű kétszólamúság, a szép tiszta éneklés.

Ezen a napon lehetőséget nyújtunk a szülők számára is, hogy meghallgassák a gyermekeik műsorát, s képet kapjanak eddigi fejlődésükről.

➤ Fenyőünnep az óvodánkban:

Lehetőségük van a tehetségígéretes gyerekek számára, hogy az óvodai fenyőünnepen egy rövid műsorral kedveskedjenek az óvodás társaiknak. Ekkor óvodánk 6-7 éves gyermekei egy, az ünnephez illő verscsokorral készülnek. Ebbe kapcsolódnak be a „Hangoló” tehetségműhely gyermekei, akik karácsonyi dalokat adnak elő, hangszeres kísérettel. Ezek események mindig örömteli hangulatban telnek.

➤ Ének-Zenei verseny:

Már több éve hagyomány óvodánkban, hogy ének versenyt rendezünk az 5-6-7 évesek számára. Annak érdekében, hogy minél több gyermeknek sikerélménye legyen, két korcsoportra bontjuk őket. Mindenki szabadon döntheti el, hogy részt szeretne-e venni ezen a megmérettetésen. Két népdalból lehet választani, valamint egy szabadon választott dalt kell elénekelni. Itt megmutathatják tehetségüket, rátermettségüket. A zsűri figyeli a tiszta éneklést, a bátor fellépést, a megfelelő hangmagasságot, a zenei emlékezetet.

A három legtehetségesebb gyermek és a különdíjasok oklevelet és tárgyi ajándékot kapnak. A többi résztvevőnek emléklappal és apróbb tárgyi jutalommal kedveskedünk. Az a tapasztalatunk, hogy örömmel jelentkeznek, s az önbizalmuk nagyon sokat erősödik, sokkal lelkesebben és bátrabban énekelnek.

➤ Tehetségműhelyek bemutatkozása:

Minden nevelési év végén lehetőséget biztosítunk a tehetségműhelyekbe járó gyerekek számára, hogy egy műsor keretében bemutatkozzanak, s megmutassák tehetségüket a szülők, együttműködő partnerek, partner intézmények, óvodapedagógusok és minden érdeklődő számára.

IV. Együttműködő partnereink:

- **Bölcsőde:**
Görgey Utcai Bölcsőde (4032 Debrecen, Görgey utca 3. sz.)
- **Óvoda:**
Sípos Utcai Óvoda (4034 Debrecen, Sípos u 6. sz)
- **Iskola:**
Debreceni Árpád Vezér Általános Iskola (4032 Debrecen, Böszörményi út 150. sz.)
- **Civil szervezetek:**
 - Szilágyi Ildikó MTT tanácsadó, tehetségfejlesztési szakértő
 - Kocka Kör Tehetséggondozó Kulturális Egyesület
 - Magyar Tehetséggondozó Társasággal (MTT) való kapcsolatfelvétel és együttműködés kialakítása folyamatban van

Távlati célunk: az együttműködő partnerek folyamatos bővítése.

V. Program működésének személyi, tárgyi és pénzügyi feltételei:

Személyi feltételek:

Az intézményben jelenleg 31 dolgozó, ebből 17 óvodapedagógus gondoskodik a ránk bízott gyermekekről és biztosítja az intézmény folyamatos és zavartalan működését. Az óvoda nevelőtestülete, teljes dolgozói köre jó szakmai közösséget alkot, legfőbb célunk, hogy az intézményünkbe járó gyermekek számára biztonságos, szeretetteljes, fejlesztő légkört biztosítsunk.

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekeink számára. Személyisége, viselkedése, szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésünknek.

Változó világunkban a pedagógus személyisége megkívánja a komplex, rugalmas látásmódot, így az új dolgok iránti elfogadáshoz a bátor, kezdeményező, kipróbáló, új iránt fogékony személyiség megléte szükséges.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Óvodavezető: Személyével, szakmai tudásával segíti az óvodában folyó tehetséggondozás megvalósulását, továbbfejlesztését.

Tehetség team vezető: Forgácsné Gorzsás Erzsébet szakvizsgázott pedagógus tehetségfejlesztés, tehetséggondozás területen.

Óvodapedagógusok: A csoporton belül végzik a tehetségazonosítást illetve fejlesztést. Folyamatosan vesznek részt pedagógus továbbképzéseken.

Tehetségműhelyek: A két tehetségműhelyeket 1-1 fő szakvizsgázott óvodapedagógus vezeti.

1. „Hangoló” tehetségműhely- Vezeti: Holikné Oláh Mónika
2. „Aprócskák tánca” tehetségműhely- Vezeti: Gombosné Márton Gabriella
3. „Meseerdő- meseház” tehetségműhely- Vezeti: Szabó Éva
4. „Szivárvány cseppek” tehetségműhely- Vezeti: Katona Edit

Külső, nevelést segítő szakemberek:

- logopédus
- fejlesztő pedagógus
- gyógypedagógus
- pszichológus

Pedagógusok végzettségei

SZAKVIZSGA	
	fő
Az óvodai zenei nevelés legújabb elméleti és gyakorlati ismeretei	1
Differenciáló fejlesztőpedagógiai ismeretek	1
Gyakorlatvezető mentortanár	1
Gyermek-, ifjúság- és családvédelem pedagógiája	2
Gyógytestnevelés	1
Kommunikáció és beszédfejlesztő pedagógia	1
Közoktatási vezető	1
Tehetségfejlesztés, tehetséggondozás	3
TOVÁBBKÉPZÉSEK	
	fő
(Ki)útkereső program	1
3-8 éves, egyedi fejlődésmenetű gyermekek nevelése...	2
A helyi program írásához szükséges...	1
A játék (a közös játék) szerepe...	1
A képességek fejlődése és fejlesztése	2
A kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása	4
A számítógép alapkülső használata	9
ÁBPE I.	1
ÁBPE II.	1

Alapfokú néptánc oktatói	1
Angol KER A1	4
Angol Kezdő A1	1
Angol nyelv alkalmazása	5
Az alapprogram értékei...	3
Az anyanyelvi fejlesztés lehetőségei 4-7 éves gyermekeknél	2
Az OKOS(KOC)KA...	1
Az óvoda hátránycsökkentő szerepének...	1
Bábos technikák	2
Beszédfejlesztés gyakorlati kérdései	1
Comenius szakmai továbbképzés	1
Drámajáték az óvodában (haladó)	2
Drámajáték-vezetői alapozó képzés...	1
Egészséges életmódra nevelés	1
Esetmegbeszélő csoport pedagógusok számára	1
Fejlesztőpedagógia továbbképző	1
Földön, vízben, levegőben	2
Gordon komm. alaptréning	1
Gyermekek és ifjúságvédelmi felelősök képzése	1
Gyermekek Fantázia Aerobic tanfolyam	1
Hivatásszemélyiség fejlesztése	1
Intézményvezetők felkészítése...	1
Ismerkedés a Kárpát-medence...	1
Képesség - és tehetségfejlesztés óvodás és...	1
Kezdő intézményvezetők tanfolyama	1
Kézművestechnikák a gyakorlatban	2
Komplex ökológiai, környezeti nevelés a tanórán és tanórán kívül	2
Korszerű mozgásfejlesztés	2
Korszerű szemlélet az óvodai környezeti nevelésben	5
Közös útkeresés...	4
Marketing, reklám és komm.menedzser	1
Megyei vezetői előképző	1

Mentálhigiénés fejlesztés a drámapedagógia eszközeivel	2
Minőségbiztosítási alapkursus	1
Minőségfejlesztési alapismeretek...	4
Mozgásfejlesztés és prevenció	2
Nevelőtestületi mentálhigiéné	8
Óvodapedagógusok személyiségfejlesztő...	1
Óvónői komplex tanfolyam	1
Pedagógus portfólió	1
Pedagógusok felkészítése...	1
Pedagógusok intenzív továbbképzése	1
Tanügyigazgatási auditorképzés	1
Tartalomba ágyazott kritériumrendszer...	2
Tehetséggondozás	16
Tehetségsegítés, gazdagítás iskolás kor előtt	1
Tehetségsegítő tanácsok megalakulása	1
Tevékenység és személyiségfejlődés	3
Tevékenységek központú óvodai nevelési pr.	1
Vizuális-és bábműhely	1
Zenei készségfejlesztés az óvodában...	1
Zeneóvoda-vezetés	1
Egyéni fejlesztő programok a tehetséggondozásban (2018), MATEHETSZ- pályázat előadó: Dávid Imre, Görgey Utcai Óvoda	17
Egyéni fejlesztő programok a tehetséggondozásban (2018) Sípos Utcai Óvoda	2
A reflektív gondolkodás fejlesztése (2018) Sípos Utcai Óvoda	1
SZAKMAI NAPOKON VALÓ RÉSZVÉTEL	

	fő
"Mesélj jogosan" Gyermekjogi szakmai nap	1
Az élményszerű óvodai zenehallgatás...	3
Mentori szakmai nap	4
Olvasóvá nevelés	2
MATEHETSZ Tehetségálózati Műhelybeszélgetés	2
KONFERENCIÁK:	
Magyar Tehetséggondozó Társaság „Kreatív klímával a tehetségekért” című 27. országos konferencia- Kisvárdán (2016. 09. 23-24.)	3
Magyar Tehetséggondozó Társaság 28. országos konferenciája- Szarvason (2017. 09. 22-23.)	3
Magyar Tehetséggondozó Társaság Tehetséggondozó konferenciája-Törökszentmiklóson, Bethlen Gábor Általános Iskola (2018. 04. 13-14.)	1
ERASMUS+ Szakmai konferencia, Vadárvácska Óvoda, Szolnok (2018. november 16.)	
Zeneakadémia (Debrecen-Józsa) Az óvodai zenei nevelés gyakorlatát átértékelő és gazdagító művészeti komplexitás módszereinek új tanulási módszereinek bemutatója. (2018.11.09.)	2
ADHD Konferencia	1

Tárgyi feltételek:

Az óvoda udvara, berendezései kielégítően szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelőek változó testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszik mozgás – és játékgényük kielégítését. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelve helyezték el.

Az anyagi lehetőségeket figyelembe véve előtérbe kerül az óvodapedagógusok fantáziája, kreativitása. A játékeszközök minden esetben az életkornak megfelelnek, esztétikusak, és a lehetőségekhez mérten folyamatosan cserélődnek, bővülnek.

A csoportszobai és udvari tárgyi eszközeink a hatályos jogszabályoknak mindenben megfelelnek. A meglévő tárgyi feltételek a gyermekek ellátásához, neveléséhez, a változatos játéktevékenységekhez és mozgásigényük kielégítéséhez sokrétű lehetőséget biztosítanak.

Csoportszobák felszereltsége: tükör, Logico-készletek, fejlesztő játékok, társasjátékok, szerep és gyakorló játékokhoz szükséges eszközök, építő játékok, könyvek, kártyák, bábok, bábparaván, cd-lejátszó, laptop, fényképezőgép

Tornaterem felszereltsége: tornaszőnyegek, zsámolyok, bordásfal, padok, body-roll hengerek, egyensúlyozók, Greiswald készlet, bóják, karikák, szalagok, babzsákok, labdák, lépegetők, kötelek

Udvarunk felszereltsége: rollerek, fészekhinta, biciklik, mászóakák, homokozók, csúszdák, focikapuk, trambulin, labdák, rugós udvari játékok, érzékelő ösvény

Tehetségműhelyek eszközei:

- ✓ „Hangoló” tehetségműhely: kesztyűbábok, fejdíszek, hangszerek, CD-k, CD-lejátszó, régi lemezjátszó, lemezek, hangszerek, hangjegyeket ábrázoló színezők, színes ceruzák, könyvek, kendők, hangszerek-puzzle, hangzódobozok
- ✓ „Aprócskák tánca” tehetségműhely: - Néptánc ruházat, botok, kendők, kalapok, CD-lejátszó, CD lemezek

Egyebek:

TEHETSÉG ÚJSÁG biztosítása a nevelőtestület részére.

Pénzügyi feltételek:

A tehetségműhelyeket pályázati forrásokból illetve az óvodánk Alapítványa segítségével tudjuk működtetni. A tehetségműhelyeket vezető óvodapedagógusok munkája elhivatottságból, önkéntesen vállalt.

VI. Tehetséggondozó munkaközösség:

A korai életszakaszban is sokszor felfigyelhetünk olyan gyerekekre, akik az átlagosnál jobb adottsággal rendelkeznek, nagyon motiváltak és ebből adódóan kitartóan hosszú ideig képes egy adott területtel foglalkozni. Ezeket a gyerekeket tehetségígéreteknek nevezzük. Nevelőtestületünk innovatív szemléletmóddal rendelkezik, éppen ezért a tehetségígéretnek felfedezését, megfelelő gondozását kiemelt feladatunknak tekintjük. Szakmai fejlődésünk és a szakmai együttműködésünk érdekében Tehetséggondozó munkaközösséget hoztunk létre. A munkaközösség célja, hogy a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezését, személyiségük optimális fejlesztését segítse /a tehetségígéretnek elkallódásának megakadályozása/.

Munkánkat a tehetséggondozás elméleti alapjainak áttekintésével kezdtük. Ennek érdekében belső továbbképzéseket szerveztünk, szakértőket hívtunk meg az óvodánkba, továbbképzésekre, konferenciákra látogattunk el. A folyamatos szakmai megújulást szem előtt tartva 2018. januárjában „**Tehetségek Magyarországa**” című **kiemelt projekt keretében** sikeres pályázatot nyújtottunk be. A nevelőtestület számára egy ingyenes 10 órás továbbképzésre volt lehetőségünk „Egyéni fejlesztő programok a tehetséggondozásban.” címmel. Az előadást Dr. Habil Dávid Imre a Debreceni Egyetem Pszichológiai tanszékének vezetője tartotta, ahol az óvodapedagógus kollégák módszertani ismeretei gazdagodtak, bővültek.

Eközben megkezdtuk a tehetségműhelyek kialakítását, az óvodáskorú gyerekek tehetséggondozását segítő gazdagító program kidolgozását.

A tehetséggondozó munkaközösség további feladata, hogy rendszerbe foglalja az óvodai tehetségsegítésünk eddigi munkáját, tapasztalatait, jövőbeni terveit, illetve a műhelyekben folyó tehetségsegítő, fejlesztő munkát szakmailag támogassa. Fontos szerepet tölt be a munkaközösségünk a tehetségpont akkreditáció idején, a rendelkezésünkre álló szakmai anyagok rendszerezésében, a folyamatok koordinálásában.

VII. A további céljaink, feladataink:

Folyamatos és együttműködő munkánkkal nagyon sok induló lépést megtettünk a tehetséggondozás területén, azonban sok munka vár még ránk. Az elméleti alapokat elsajátítottuk, az irányelveket meghatároztuk, s az első tehetségműhelyeinket elindítottuk. Ezt azonban működtetnünk is kell, a tehetséggondozás rendszerét tovább kell fejlesztenünk a gyermekek érdekében.

Feladataink:

- A jelenleg működő tehetségműhelyek mellett újakat indítsunk, ezzel széleskörű választás lehetőséget biztosítva a gyerekek számára. Ezen tevékenységek anyagi és személyi feltételeinek megteremtése.
- Pályázati lehetőségek felkutatása, mellyel a tehetséggondozási rendszerünk eszköz feltételeit bővíthetjük, valamint a folyamatos megújulást, az innováció lehetőségét biztosíthatjuk a nevelőtestületünk számára.
- Jó gyakorlatok megismerése, a tehetségpontunk egyedi értékeinek megerősítése, intézményközi együttműködések kialakítása.

A most elindult törekvésünk eredményeit csak a következő években láthatjuk, ezért is fontos a gyermekek folyamatos utánkövetése. Áldozatos munkánkat fogja igazolni, ha továbbtanuló gyermekeink jó hírekkel, szép eredményekkel örvendeztetnek meg bennünket.

„Aki hisz a pedagógiában, az csak optimista lehet...”

A pedagógusi hit, mely inkább a természet, mint nézet dolga, kettőt tételez fel: hogy az emberek (az eddiginél különbbé) nevelhetők, s hogy (az eddiginél többre) taníthatók.”

/Németh László/